

KÖR OĞLU

Şöyle aytalar ki, daa pek erte zamanlarda memleketni hanlar idare etkenler. Olar esir tutqan, özlerine tabi olğanlarını savıp-suvurğanlar, alay baylıqlarını cıyğan, yaraşiq saraylarda yaşağanlar. Olar baylıq elde etmek için, biri-birlerinden talaşqan, kimer vaqıtlarda ise, zevq bayramları tizerek, öz araları at çapuvı yapqan, abadanlıq qazanğanlar.

Mına, Bolu ortalarında şuniñ kibi bir han olğan. Bu han at çapuvında nam qazanmaq maqsadınen özünüñ qart ve tecribeli atçısını at saylatmağa yibere. Faqır atçı şu qadar cılıq içinden saylay-saylay bir qotur taynı tapa, hanğa ketire ve:

– İşte, hanım, siziñ abadanlığıñızni köterecek bu taydır, – dey.

Qotur taynıñ arıqlığıni ve qurçanğılığıni körgen han açuvlana ve qartnıñ üstüne cekire:

– Şu qadar cılıqñın içinden şu qotur taynı tapıp ketirdiñmi? – dey.

Zalım han özüne sadıq olğan hizmetçilerini çağıra, olarğa: “Atçınıñ közlerini çıkarıñız!” – dep emir ete. Hizmetçiler kele, hannıñ degeni kibi, atçınıñ közlerine mil yibere, köz bebeklerini çıkarı, onı şu saylap kelgen qotur taynıñ üstüne minsetip, soray azbarından quvıp yibereler. Şeer soqaqlarında atçı qartnıñ bu ağır alını körgen tanışları onı öz memleketine ketireler.

Atçı qart qanlı közyaşlarını aqızıp, özünüñ evine kelgeni kibi, oğlunu çağıra ve oña:

– Şu qotur taynı ahırğa al. Onı besle. Ahırnıñ er tarafını öyle qapat ki, yel kirecekday iç bir türlü teşik qalmasın, – dey.

Qart at baqıcınıñ oğlu qotur taynı babası öğretkeni kibi baqa. Arıq qotur tay künler keçken sayın semire ve tavlana başlay. Kel zaman, ket zaman, aradan bir yıl keçe, o aqiqaten yahşı bir at ola.

Künlerden bir kün qart özünüñ tecribeli qolunen atnı sıypay, onıñ qolu atnıñ sağırısı üstünden tayıp kete. Aman oğlunu çağıra da, oña avlağa suv aqızıp, atnı onıñ çamurında sınaq baqmasını ayta. Oğlu babasınıñ degeni kibi yapa. Avlağa suv aqızıp, atnı onıñ çamurunda çaptıra. Qart at baqıcı atnıñ tuyaqlarını tutup baqa ve onıñ tuyaqlarında silaqlıq seze ve oğluna:

– Atnı bir yıl daa beslemek gerek, – dey.

Oğlu atnı ahırğa kirsete, kene de baqmağa başlay. Özü de yetişken yigit ola. Aradan bir yıl daa keçe. Qart at baqıcı oğlunu çağıra da, oña avlağa suv aqızıp, atnı bir daa onıñ çamurunda sınaq baqmasını ayta. Oğlu babasınıñ degeni kibi yapa – avlağa suv aqıza. Avla çamurdan yürülmez alğa kele ve atı qoyu çamur içinde çapa. Qart at baqıcı atnıñ tuyaqlarını bir daa tutup baqa, onıñ tuyaqlarını qıp-quru duya. O vaqıt quvanaraq:

– Aydı oğlum, bu atnı miner ekeç, sen er yerden sağ qaytarsın. Bu atqa min, handan benim aqqımni al! – dey.

Qart at baqıcınıñ oğlu qalçanını kiye, qılıcını taqa, oqunu ala; tamam bir batır kibi quşanıp atqa mine ve handan babasınıñ aqqını almağa kete. Kör oğlu aqiqaten yigit kibi belsene, babasınıñ aqqını almaq için, Bolu ortalığına çıqa ve sazını eline alaraq, beyitler ayta:

Men atımnı bağladım minek taşına
Sıçradım mindim, aman, yiger qaşına.
Murat etsem, yeterim hannıñ başına
O da maña bir iş degil, benim Kör oğlu.

Kör oğludur, aqızır duşman qanıni,
Sağ qaldırmaz iç beylerniñ canını.
Qırar vezirlerini, tutar hanını,
O da maña bir iş degil, benim Kör oğlu.

Men bir Kör oğlum, dağda kezerim,
Esken ruzgârlardan ile sezerim.
Demir çoqmar ile hannı ezerim,
O da maña bir iş degil, benim Kör oğlu.

O, atını yel kibi uçurup, hannın şeerı qarşısında Çamlı Bel denilgen yerge kele. Bu yerniñ güzel dağlarını, hoş avasını begene. Anda çadır qurıp yerleşe. Babasınıñ közlerini çıkarğan zalım hanğa olğan açuvnen Çamlı Bel yolundan keçken beylerniñ, bazırgânlarnıñ aqqından kele. Altın ve mallarını ala başlay. Beyler, bazırgânlardan ondan zar çekeler. Onıñ yel kibi uçqan atı iç bir duşmannı elden qaçırmaq, artından yetişe, ya da Kör oğlunu eñ sıqlıq köteklerden qurtara.

Bolu ortalığını ve Çamlı Bel etrafını yahşı etip ögrenen soñ, Kör oğlu dağ-taşları cıyıstırıp, dört odadan ibaret qırq arşın yükseklikte bir qale qura. Divarları üç arşın qalınlığında olğan bu qaleniñ töpe qatına pencereçikler açar, bu pencereçiklerden er tarafını baqıp, közete. Bir kün, Kör oğlu bu pencerelerniñ birinden baqqanda, qarşıda Bolu hannıñ yaylasında qurulğan çadırını ve o çadırğa nasıldır bir qızını kirip çıqqanını köre. Şu arada özünüñ yangızlığını hatırlay, elâllıqnen onı babasından istemege karar bere. Çadırğa bara. Çadırını avalanmağa çıqqan Bolu beylerinden birisi qurğan eken. Kör oğlu elâllıqnen qızını istey. Lâkin bey Kör oğlundan saqına ve qızını oña bermege niyet etmey. Kör oğlunu baştan-ayaq savdırmaq maqsadınan:

– Oğlum! Sen dolaşqan adamsıñ. Qadınıñni yangız taşlap ketalmazsıñ. Ayaqtaş olğanday bir yigit olsa edi, – dey.

Kör oğlu ondan:

– Ayaqtaş olğanday yigitni qaydan tapa bilirim? – dep soray. Bey oña qaydadır bir qasap başınıñ oğlu, yigit Ayvazını ayta, daa çoq yaş olsa da, onıñ qaramanlığını maqtay. Kör oğlu oylana ve:

– Ya o, Ayvaz degen yigitniñni nasıl rastketirmek mümkün? – dep soray.

Bey oña aman uydurğan ayneciligini ayta:

– İşte, saña bir sürü qoy, bir de dört boynuzlu bir qoçqar beririm. Aydap şu yerniñ çayırına barırsıñ. Qoyları çayırda qaldırıp, qasap başına kirer, qoy ketirgeniñni aytırırsıñ, oğlu Ayvazınıñ qulağına da oña dört boynuzlu qoçqar ketirgeniñni ańlatırsıñ. Ayvaz qoçqarğa aveslenir. Çayırğa kelgende, onı atına alıp qaçarsıñ, – dey.

Kör oğlu tıpqı beyniñ ögretkeni kibi, qoyları ve dört boynuzlu qoçqarını alıp çayırğa kele. Qoyları çayırda qaldıra. Qasap başına barıp, qoy ketirgenini ayta. Ayvazınıñ qulağına da boynuzlu qoçqar ketirgenini ańlata.

Qoyları almaq için, çayırğa kelecekte, Ayvaz da özünüñ qoçqarını körmege olğan avesligini bildire. Lâkin qasap başı Ayvazını almağa istemey. O vaqıt Kör oğlu:

– Zararı yoq. Onı men öz atıma alırım, – dey.

Kör oğlu Ayvazını öz atına ala.

Tamam çayırğa kelip qoyları baqqan vaqıtta Kör oğlu Ayvaznen beraber közden ğayıp olıp kete. Qasap başı onıñ Kör oğlu olğanını ańlay ve aman artından quva. Lâkin yetişalmay.

Ana, çapuvnen, yel kibi uçıp, Bolu hannıñ şeerine keleler. Bolu hannıñ oğlu bunu köre ve babasına ayta. Kör oğlu kene de sazını eline alaraq, çalıp beyitler ayta:

Çamlı Belden keçkenimni kördiler,
Hanğa qastlıq etkenimni bildiler,
Kör oğlu Ayvazını aldı, dediler,
O da maña bir iş degil, benim Kör oğlu.

Bolu hannıñ oğlu çifte, çifte
Şimdi oldıq biz de çifte çifte.
Men bulurım sizni qırda çifte,
O da maña iş degil, benim Kör oğlu.

Beyitlerini çalıp yırlar. Şu arada Çamlı Belge yetişeler. Kör oğlu atını yerine bağlay ve Ayvazını qalesine kirsete. Yuqarı pencelerden baqaraq, oña etrafını ańlata:

Çamlı Belden oq uçurdım,

Yedi biñ telden keçirdim.
Qarşı yaylağa tüşürdim,
İşte, Ayvaz, dağlardır bu.

Çamdan çamğa suv aqızdım,
Cümlesine suv içirdim.
Duşmanlarını vaz keçirdim,
İşte, Ayvaz, dağlardır bu.

At kişnemesinden dağlar çıñladı,
Qılıç sesinden yerler iñledi.
Menim özümni duşman diñledi,
İşte, Ayvaz, dağlar bu.

Olar endi eki adam olalar. Ayvaz mında çalışa, öse, dülber bir deli qanlı yigit ola. O Kör oğluniñ eñ yaqın yardımcısı sıfatınen, oniñ artından qalmaq, er yolğa çıqa, er kötekleşüvde Kör oğluna yardım ete.

Bir kün can sıqısından Kör oğlu qaleniñ damına çıqaraq, sazını çalmağa otura. Bütün efkârını açıp, sazını çalganda, ne içündür, sazınıñ boğazı qırıla. Mına qırıq sazını yaptırmaq için atına mine. Avlaq bir şeerge kete. Saz tükânına bara. Lâkin saz yapuvnen meşğul olğan usta Kör oğluna qulaq asmay. O vaqıt Kör oğlu:

At çaptırıp Çamlı Belden kelgenim,
Aray, aray tükânıñni bulğanım.
Saz çalmasam men özüm ne olğanım?
Usta Qurban, qayır benim sazımnı, – dey.

Saz ustası kene de qulaq asmay, özünüñ işini devam ete. Bu arada Kör oğlu qıza ve:

Çadır qurdım Çamlı Belniñ tizine,
Sırma sadef töşetirim sazıma.
Tüküririm şimdi qara yüzüñe,
Usta Qurban, qayır benim sazımnı, – dep tekrarlay.

Saz ustası başını bile köterip baqmay. Kör oğlu:

Dağlardan kelgenim, kelmesin bu içke
Tatlı sözlegenim kelmesin küçke.
Şimdi el eterim egri qılıçqa,
Usta Qurban, qayır benim sazımnı, – dep taşlay.

Saz ustası kene de cevap bermey. Kör oğlu açuvlanıp:

Men bir Kör oğlum, dağda kezerim,
Esken ruzgârlardan ile sezerim.
Demir çoqmar ile başıñni ezerim,
Usta Qurban, qayır benim sazımnı, – beyitini ayta.

Kör oğluniñ adını eşitken saz ustası aman ayına, bütün işini taşlayaraq, Kör oğlunu büyük bir sayğınen aybetlep, oña sadefnen sırmalanğan yañı bir saz bağışlay.

– İşte, yañı bir saz. Bunı mahsus siziñ için yapqan edim. Beyitleriñizden siziñ kim olğaniñizni biraz añladım da, lâkin özünü bildirsın, dep indemedim.

Kör oğlu özünü sazını ustağa qaldırıp, usta bergen sadefli sazını alaraq, sağlıqlaşsa ve soqaqqa çıqa. Atına minip, çeşme başına kelgende, suv alayatqan dülber bir qızni köre. Onı begene ve yüzünü körmek istey. Kör oğlunuñ meramını duyğan qız fırlantısından yüzünü örte. Bu vaqıt Kör oğlu sazını eline alaraq:

Tenalarda gerdanıñni açasıñ,
Aqız, şimdi ne için şay qaçasıñ?
Ne için aq yüzüñ, menden örtesiñ?
Aman, dülber, insaf eyle, kel maña.

Kör oğludur bu yerlerniñ arslanı,
Aqız, seni şeker ile beslerim.
Senden bir batır oğlan isterim,
Aman, dülber, insaf eyle, kel maña.

Beyitlerini saz çalıp yırlay. Qızniñ artından qalmaq, olarnıñ evlerine kete. Özünüñ yüregini qızniñ babasına añlata. Babası oña:

– E, ne yapmalı? Begengeniñni alırsıñ, – dey.

Kör oğlu üç kün, üç gece toy ete, qızni ala ve özünüñ ayat arqadaşı ile bayağı ömür keçire.

Lâkin Kör oğlunuñ hanğa olğan açuvı kene de yatışmay. Çamlı Belge ketmege azırlana. Sağlıqlaşqan vaqıtta, qadınına bir bilezlikli tobulğı qaldıra ve qadınıniñ közlerinden öperek:

– Saqla. Menim oğluma berirsıñ. Biyeñizden benim atımdan olma bir tay doğar. O tay da at olur. Menim oğlum o atqa atlanıp, meni tapar, – dey.

Atına mine, tolu çapuvnen yel kibi uçıp, Çamlı Belge keke. Ayvaz onı quvançnen qarşılap ala.

Kör oğlu özünüñ batırlığı ve atınıñ cüyürlüğinen alay ortağa nam bere. Ğarez Bolu hanı da onıñ atını elge keçirmege istey. Bu işke özünüñ sadıq hizmetçilerini qoya. Hizmetçiler atını alıp qaçmaq için, er yerde ve er vaqıt nasıldır bir aman-aralıq qıdıralar.

Künlerden bir kün Kör oğlu degirmenge bara. Atını azbarda qaldırıp, özü degirmenge kirgende, hannıñ hizmetçileri onıñ atını çalıp hanğa ketireler. Ahırğa bağlaylar. At o qadar tavlana ki, artıq kimseni yanına almay. Han bu atını becerip olamağanından, şunu becerecek kibi adamları araştıra. Mında er yaqtan çoqtan çoq at baqıcılar cıyılalar, amma atını becerip olamaylar. Üstüne ğurbet urbaları kiyerek, Kör oğlunuñ özü de kele ve toplanğan adamlardan:

– Bu nasıl cıyın? Bu halq neni seyir ete? – dep soray.

Adamlar arasında birisi oña:

– Bizim hanımız Kör oğlunuñ atını elge keçirgen, lâkin becerip olamaylar, – dep cevap bere.

Kör oğlu atına olğan yanğıını cıyıştırıp:

– Men beceririm, – dey.

Seyir etmekte olğan adamlarıniñ arasından keçip, hanğa bara ve temenna eterek:

– Buyurıñız hanım, atıñızni men baş eterim, – dey.

Han:

– Aydı baqayım, – dep külümsirey.

Kör oğlu atınıñ yanına bara. Aqiqaten de, at onı tanıy ve kişney. Şu künden soñ, Kör oğlu hannıñ ahırında özünüñ atını baqmağa başlay. Atını alıp qaçmaq için aman-aralıq qıdıra.

Bir kün hanğa:

– Atını çoq bağı tutmaq olmaz, çaptırmaq kerek, – dey.

Han ondan:

– Alıp qaçmazsıñmı? – dep soray.

Kör oğlu:

– Alla etmesin, hanım! Men öyle osallıq yaparım mı? – dey.

Han razı ola. Lâkin alıp qaçar havfinen, etrafı yüksek isarnen sarılğan qale avlası içinde atını çaptırta. Kör oğlu atınıñ calınlarını sıypap, perçemini tartaraq, üstüne mine ve:

Degirmen aldında aldıldım K r atnı,
 st ne mingenler buldılar muratnı.
Egil, atçığım, közlerinden öpeyim,
Pertavlanıp  ıqqanığnı baqayım.

Pek evelden bilemen alığnı,
Eşrefinden kestiririm nalığnı.
G zellerge yaptırırım halığnı,
Pertavlatıp  ıqqanığnı baqayım.

Menim atım isarlardan atılır,
Atıldıqça, qulaqları  atılır.
Ucuzlıqta yüz biğ altınđa satılır,
Pertavlatıp  ıqqanığnı baqayım.

Seni mingen qalır mı i  saarge,
 zengisi pek yarasa yigerge.
Bolu hanı saldı meni qaarge,
Pertavlatıp  ıqqanığnı k reyim.

Beyitlerini aytıp, ayaqlarınen atını sıqa. At seyirge kelgenlerini bilerek, avla isarını atlay, közden ğayıp olup kete.

O, cum k z ğni, a  k z ğni  amlı Belge kele. Atını ahırđa bağlay ve  z ğn ğ arqadaşı Ayvaznen beraber qalenığ t pesine  ıqaraq,  amlı Bel etrafını k zete bağlaylar. Şu arada olarnığ közlerine sil larını quşanđan bir atlı k r ne ve onığ artından kervan çıqa. K r oğlu Ayvaznı qalede qaldırıp, özü yolđa t şe. Atlı yaqınlay, kervan develeriniğ boyunlarındaki  ağı ıqlarnığ  ıđđıravuq sesleri eşitle bağlay.

İşte, bu vaqıt K r oğlu kervan qarşısına öz adamlarından birisini yollay ve adeti  zre bazırgân başından yol kirasını istey. Qarşılaşmağa istemegen saran bazırgân başı aldına  ıqqanığnı sözüne qulaq asmay, öz yolunu devam ete.

K r oğlu buğna qızaraq:

Şu qarşidan keldi ulu bazırgân,
Qır üstünde qalıp qondı bazırgân.
Yahşılıq ile yol kirasını k nder,
Mağna k lip, öyle ke me bazırgân, – dey.

Bazırgân kene de qulaq asmayaraq, K r oğlunığ adamına:

– Bar ağağna söyle, bizde yol kirası berecek adam yoqtır, – dep cevap bere.

K r oğlu:

Ey bazırgân başı, bu s z ğ i ke!
Yahşı s yleşeyik ketmesin k  ke.
Şimdi el eterim egri qılı qa,
Mağna k lip öyle ke me, bazırgân.

Beyitlerini qaytara. Kervan sa ıqları cıylışa, muşavere yaparaq, bazırgân başına:

– Aman, efendim, qavđađa kirişsek yeğilirmiz. Eđ yahşısı biraz altın berip baştan savmalısığnı,
– deyleyler.

Bazırgân başı kervan saçılarınıñ degenine razı ola ve K r oğluna beş biñ altın yollay. K r oğlu bunı azsınıp:

Toqat kervanından aldım baqırını,
İncıtmañız fuqareni, faqırını.
Kira bermey terk etme bu qırını,
Sayçı beş biñ altın daa, bazırgân.

Biri altın k nderse, babama mal olmaz,
Biñ daa k nderse, atıma nal olmaz.
Biñden maña i yetişken k r olmaz,
Sayçı beş biñ altın daa, bazırgân.

Yigit alını bilse, olurmu naar,
Eyilikten köklerde şainler uçar.
Qorqulu qavđanı k rerse, qaar,
Sayçı beş biñ altın daa, bazırgân, – dey.

Bazırgân kene de qarşılamaq maqsadinen:

Belime bağladım altın quşaqnı,
Men yeñerim seniñ kibi uşaqnı,
oq yerlerde k rdim eşekni,
Toqunma kervanđa, ekil, K r oğlu, – dey.

K r oğlu qaytarıp:

Yedi yıldır amlı Belde turđanım,
Dostlar arap duşmanlarını qırđanım.
Yedi qabat nalnı birden burđanım,
Ber bu yolnıñ kirasını ke ket, bazırgân.

Bazırgân:

On sekizde yaştır, yigit durulmaz,
Durulsa da, siya mıyıq burulmaz.
K r ođlunıñ aslı g nl  qırılmaz,
Kene evallam yoq saña, K r oğlu.

K r oğlu:

Men bir K r oğlum, cenkke turarım,
Başınızđa qayqı, qılı urarım.
Alay kervan saısını qırarım,
Ber bu yolnıñ kirasını, ke ket, bazırgân.

Sen bilirsiñ, K r ođlunıñ quyunı,
Turar şimdi eter sizge oyunnı.
Bir saatta keser yüz biñ boyunnı,
Ber bu yolnıñ kirasını, ke ket, bazırgân.

Şu yerde atına minip, bazırgân başı ve kervan saqçılarından qavğağa tutuşa. Kervan saqçılarından çoqusını qıra. Amma soñki taqatını topla, küreş meydanına çıqqanda, başınıñ zor alğa qalğanını duyaraq, arqadaşı Ayvaznı çağıra:

Yetiş, Ayvaz, yetiş,
Ketti namımız.
Çamlı Belniñ çölllerinde,
Çıqar canımız.

Ayvaz aman qaleden tüşerek, qavğa meydanına yetişe, ve qılıcını oñğa-solğa silteştire. Qarşılaşanların alayısını qırıp, alay kervannıñ malına saip olalar. Kör oğlu quvançıdan, Ayvaznı quçaqlap, onıñ közlerinden öpe ve sazını eline alaraq:

Ayvaz keldi, oña iş endi,
Bazırgân kesildi, yerge töşelip,
Beline qılıç, eline çoqmar quşandı,
Aferin, Ayvazğa, közümden yaş keldi.

Dögüşe aman dögüşe tüştüm enişke,
Çoqmarımni batırdım altın-kümüşke.
Menden çoq selâm olsun küçük Memişke,
Silâsmı taqınsın, çıqsın dögüşke.

Beyitini sazını çalıp yırlay. Olar atlarını ahırğa bağlayaraq, qalege çıqalar. Geceni çoq raat yuqunen keçireler.

Künler ve aylar keçe, aylar ve yıllar oza. Bir tınç künü Kör oğlu yımşaq minder üstünde bağdaş, qurunıp otura. Başını töben alaraq, özünüñ memleketini köyünü, anasını, babasını hatırlay. Yürekten teren ökünerek, sazını eline alıp, ğamlı bir maqamnen:

Anam sağ olsa edi, körse edi alımni:
Berir edim men oña tapqan malımni.
Neyleyim, anam, körmedi yüzümni.
Evimizni qaldırıp, çıqtım dağlarğa,
Çoq terekler oturtım bağçalarğa, bağlarğa.
Belki, oğlum oldı, kimge söyleyim,
Anam yoq, ğurbetim, buña neyleyim.
Babamniñ közleri kör olmağaydı,
Ğarez Bolu hanları közüni aldılar,
Amm atımni körip peşman oldılar.

Beyitlerini sazını çalıp yırlay. Olar Ayvaznen uzundan uzaq söz açıp, lafqa tutunalar.

***

Kel zaman, ket zaman, Kör oğlunuñ qadınından bir oğlan doğa. Onıñ adını Asan adaylar. Asan öse, buyuy, deli qanlı ola. Kör oğlunuñ atından töregen cüyürküniñ birisini minip çapa ve eglene. Onıñ at üstünde oturuşına suqlanğan adamlar:

– Eşq olsun oğlanğa! Aqiqaten, bu da babası kibi yigit olacaq, – deyleler.

Asan adamlarınıñ bu lafını eşite. Evge kelerek, anasından babasını soray. O vaqıt anası oña bilezlikli tobulğını çıkarıp bere ve quçaqlayaraq:

– Ma, al, oğlum! Bunu saña babañ qaldırıp ketken edi. Seniñ babaña Kör oğlu derler. O Çamlı Bel denilgen yerde yaşay. Şimdi atqa minip, babaña keteceksiñ, – dey.

Asan bunu aňlağanı kibi, silâlarını quşana, eline bilezlikli tobulğını ala, ker cüyrüğine mine, anasinen sağlıqalaşıp yolğa çıqa.

O ucsuz-bucaqsız dağlar ve qırlarını keçerek, tanış olmağanı Çamlı Bel denilgen yerge yetişe. O, bütün yol boyu, baracağını, babasını körecegini tüşüne. Qale qarşısına kelgende, Ayvaz onı köre ve Kör oğluna:

– Qarşıdan bir yigit kele, at tıpqı siziň atıñızğa benzey, – dey.

Kör oğlu oña:

– Atını iste, – dep cevap bere.

Ayvaz aman qaleden aşaağı tüşe ve Asanını qarşına çıqıp:

Bala, bu yerge kelgensiň,
Tüşüncege dalğansiň,
Ne olğanın bilmegensiň,
Könder ker atıñnı, – dey.

Asan atınıñ tizginini çekerek:

Men bu yerge kelgenim,
Tüşüncege dalğanım,
Ne olğanın bilmegenim,
Bermem ker atımnı, – dep cevap bere.

Ayvaz diñleyerek tekrar:

Bala, sözümni diñle,
Saña deyceğim böyle:
Yol kirası isterim,
Könder ker atıñnı, – beyitini ayta.

Asan qaytarıp:

Oğradı başım bu yaqqa,
Aşq ile döndim o yaqqa.
Dögüşir çıkarım aqqa,
Bermem ker atımnı, – dey.

O özünü sıqmay atınıñ tizginini boş yibere, yoluna kete başlay. O vaqıt Ayvaz kene de bir beyit ayta:

Bala, kel, inat etme,
Meni diñle, zorğa yetme,
Öz canıñnı qıyıp ketme,
Könder ker atıñnı.

Dep, zorunı devam ete. Lâkin Asan iç bir türlü qorqu bilmeyerek:

Diñle meni, ey, adam!
Çekil yoldan, ket mından.
At benim canım er dem,
Bermem ker atımnı, – dep qarşılای.

Qale töpesinde Asannen Ayvaznıñ bu sözlerini diñlep turğan Kör oğlu, Asan kibi yap-yaş bir balanıñ bu qadar tik qarşılağanına dayanıp olamay. Merdivenden aşığı tüşe, yolnıñ kenarına kelerek:

Bala, bizler çoq kişi,
Sen yalıñız bir kişi.
Ne yaptıñ sen bu işi,
Könder ker atıñnı, – dey.

Asan:

Siz oluñız qırq dane,
Men olayım bir dane,
Yigitsiñ, çıq meydane,
Bermem ker atıñnı, – dep cevap bere.

Kör oğlu qıza ve eñqastan qorqutmaq için:

Men Kör oğlum, keserim,
Bala, qanıñnı emerim.
Öldüririm, kömerim,
Könder ker atıñnı.

Beyitini ayta. Asan bu yerniñ, Çamlı Bel denilgen yer olğanını ögrene ve oña qarşı çıqqanıñ, babası olğanını duya ve:

Arslan oğluna arslan derler,
Qaplan oğluna qaplan derler.
Saña Kör oğlu derlerse,
Maña da Asan derler, – dep ayta.

Kör oğlu quvana, diqqatnen baqa, daa çoq yıllar evelsi doğacaq oğlu için, qadınına qaldırğan bilezlikli tobulğısını tanıy, çapıp bara, Asannıñ boynuna sarıla. Oğlu ve baba birinci kere biri-birini köreler. Kör oğlu Asandan amanlıq soray. Asan da oña faqır köy adamlarınıñ, fuqare şeer halqınıñ sıqletliğini, anasınıñ sağlığını ve nasıl etip yolğa çıqqanıñ ayta. Olar artıq üç dane yigit olup, Kör ođlunıñ qalesinde ömür eteler.